

OPISKELURYTMIÄ KESÄÄN! – RYHMÄOHJAUS

Opiskelurytmiä kesään! – ryhmässä tavoitteena oli saada itsenäinen opiskelu rullaamaan kesän kynnyksellä. Opiskelija keskittyi ryhmässä rästien purkamiseen, opinnäytetyön tai muiden opintojen eteenpäin saattamiseen. Ryhmässä opiskelija sai vertaistukea ja tsemppiä opintoihinsa. Käsiteltäviä teemoja olivat muun muassa motivaation rakentaminen, ajankäyttö, tavoitteiden asettaminen ja niiden seuraaminen. Ryhmä pilotoitiin osana Oulun ammattikorkeakoulun Valtti-toimintaa vuonna 2014.

Tausta

Oulun ammattikorkeakoulu (Oamk) oli mukana [Valtti – Valmis tutkinto työelämävalttina](#) -projektissa vuosina 2008–2012. Tämän jälkeen Valtti-toiminta vakiintui Oamkin normaaliksi ohjaustoiminnaksi. Opiskelurytmiä kesään – ryhmässä hyödynnettiin Valtin aiempia kokemuksia, mutta samalla myös uudistettiin Valtti-toimintamallia. Ajatus kesäopiskelua tukevasta ryhmästä lähti liikkeelle kesällä 2013 opiskelijakunnan ehdotuksesta Oamkin opinto-ohjaajien työryhmässä. Idea jalostui tämän jälkeen eteenpäin Valtti-ohjaajien kokouksissa.

Kesäopintojen sujuvuuden erityinen huomiointi on perusteltua nykyisessä taloustilanteessa. Laskusuhdanteen aikana kesätyön saaminen on haasteellista opiskelijalle. Tästä johtuen kesäaikainen opiskelu ja sen myötä mahdollisuus toimeentuloon opintotuen avulla on realistinen vaihtoehto monelle opiskelijalle.

Opiskelurytmiä kesään! – pilotointi oli linjassa korkeakouluille esitetyn kehittämishaasteen kanssa, jonka mukaan korkeakouluilta odotetaan opetuksen ja ohjauksen tason nostamista ja tutkintojen läpäisyn parantamista (Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. Kehittämissuunnitelma 2012, 46). Korkeakoulut velvoitetaan tarjoamaan mahdollisuus ympärivuotiseen opiskeluun (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014). Opintojen eteneminen on merkityksellistä ammattikorkeakouluille niiden uuden rahoitusjärjestelmän vuoksi, mikä huomioi muun muassa suoritettut tutkinnot ja opintoprosessin laadun.

Markkinointi ja tiedottaminen

Tehokkaimmin ryhmään ilmoittautuneet opiskelijat tavoittivat opiskelijaintra Oivan tiedote, sähköpostiviestit ja opinto-ohjaajien suositukset ryhmästä. Yksittäisiä mainintoja saivat myös Valtti-ohjaaja, opiskelijakunta OSAKOn koulutus ja kaverit. Valtin sähköpostiviestit osoitettiin aluksi harkinnanvaraisella lisääjalla ja ammattikorkeakoululain mukaisella lisävuodella opiskeleville opiskelijoille. Myöhemmin sähköpostiviesti lähetettiin myös ensimmäisen ja toisen vuosikurssin opiskelijoille. Markkinoinnissa rajattiin ulkopuolelle englanninkielisten koulutusohjelmien opiskelijat, koska ohjaus ryhmässä toteutui suomeksi.

Syksyllä 2013 opiskelijaravintoloiden pöydissä oli Valtti-kolmioita. Ryhmään ilmoittautunut opiskelija mainitsi kolmion, vaikka niitä ei tämän ryhmän markkinoinnissa ja tiedottamisessa käytettykään. Tämän vuoksi ohjauksen jatkuvaan tiedottamiseen kannattaa panostaa. Aiemmin havaittu tieto saattaa aktivoitua vasta myöhemmin omalla kohdalla ohjaukseen osallistumiseksi.

Opiskelurytmiä kesään! -ryhmästä oli tiedotettu myös [Valtin www-sivuilla](#) ja esitteellä opiskelijapalveluille mukaan lukien opintotukitoimijat sekä opintopsykologit. Lisäksi ryhmästä kerrottiin koulutusohjelmavastaaville, opettajatuutoreille, Oamkin opinnäytetyötyöryhmän jäsenille, kampusten hyvinvointipäivissä, opiskelijakunta OSAKOn yksikkökierroksilla ja OSAKOn opiskelijatiedotteessa. Nämä markkinoinnin ja tiedottamisen muodot eivät tulleet esiin ryhmään ilmoittautuneiden opiskelijoiden puheissa.

Ryhmän ilmoittautuneet opiskelijat

Ryhmään ilmoittautui yhdeksän opiskelijaa. Edellä mainittujen lisäksi yksi opiskelija tiedusteli ryhmästä, mutta päätyi kuitenkin siihen, ettei ilmoitaudu ryhmään.

Motivaation kehittämisen suunnittelussa erottuu neljä vaihetta: I koulutettavia koskevan analyysin tekeminen, II motivaatiota koskevien tavoitteiden täsmentäminen, III sopivien motivointistrategioiden valinta ja IV strateginen evaluointi (Ruohotie 1998, 123). Ohjattavia koskevan analyysin tekeminen oli tämän ryhmän kohdalla mahdollista ilmoittautumistiedon, aloituskeskustelun ja Asio-opiskelijatietorekisterin avulla. Sähköisessä ilmoittautumisessa oli kohta ”Kerro lyhyesti opiskelutilanteestasi. Voit myös kertoa odotuksistasi ja esittää toiveita ryhmässä käsiteltävistä asioista.”

Molemmat ryhmäohjaajat toteuttivat opiskelijoille aloituskeskustelun saman rungon avulla. Aloituskeskustelun tarkoituksena oli arvioida Valtti-ohjauksen soveltuvuus opiskelijan tilanteeseen. Samalla varmistuttiin opiskelijan mahdollisuudesta sitoutua ryhmän toimintaan. Aloituskeskustelussa opiskelijoille kerrottiin, että ryhmä toteutetaan opinto-ohjaajankoulutuksen kehittämistehtävänä ja sille on olemassa Oamkin tutkimuslupa. Kaikki opiskelijat olivat halukkaita osallistumaan kehittämistehtävään.

Opiskelijat olivat kolmesta eri yksiköstä ja kuudesta eri koulutusohjelmasta. Opiskelijoiden ikä vaihteli 22 ja 39 vuoden välillä. Iän keskiarvo oli 27,1 vuotta. Opiskelijoiden vuosikurssi vaihteli ensimmäisestä viidenteen. Kolmannen vuosikurssin opiskelija oli tyypillisin.

Opiskelijoiden opinnot olivat edenneet koko opiskeluaja huomioiden keskimäärin 15,3 – 27,4 opintopistettä lukukaudessa (katso kuvio 1). Keskiarvo oli 21,2 opintopistettä. Tutkinnon valmistuminen sen laajuuden mukaisessa ajassa edellyttäisi 30 opintopisteen suorittamista lukukaudessa. Viidellä opiskelijalla oli tavoitteena valmistua seuraavan lukukauden aikana, kahdella seuraavan lukuvuoden aikana ja kahdella myöhemmin.

Kuvio 1. Opiskelijoiden opintojen keskimääräinen eteneminen lukukaudessa

Yhtä opiskelijaa lukuun ottamatta opiskelijoilla oli opiskelurästejä. Opinnäytetyö oli työn alla neljällä opiskelijalla, kahdella oli tarkoitus aloittaa se syksyllä 2014 ja kolmelle opiskelijalle opinnäytetyö ei ollut vielä ajankohtainen.

Jotta opiskelija osaa tehdä opiskelun kannalta parhaat mahdolliset toimintataparatkaisut, hänen on tunnettava itsensä oppijana. Mitä rikkaampi opiskelijan käsitys oppimisesta on ja mitä paremmin hän osaa eritellä oman oppimisensa piirteitä, sitä paremmat edellytykset hänellä on tehokkaaseen oppimiseen. (Silven, Kinnunen & Keskinen 1991, 38.) Tämän ryhmän opiskelijat tunsivat keskeisimmiksi kehittämiskohteikseen opiskelussaan motivaation löytämisen ja

aikatauluttamisen. Lisäksi opiskelijat mainitsivat kehittämiskohteiksi opiskelussaan tehtävien aloittamisen, perfektionismin, itseopiskelun lisäämisen, vuorokausirytmän muutoksen, keskittymisen ja kokonaisuuksien hahmottamisen vaikeuden. Sisällöllisesti haastavaksi koettiin kielet, tutkimusosaaminen sekä sisällöt, joissa on ulkoa muistamista. Myös oma terveys saattoi mietityttää opiskelijaa.

Tunnistetut opiskelun kehittämiskohteet, motivaatio ja ajankäyttö, olivat myös keskeisimmät syyt ryhmään ilmoittautumiselle. Useampi kuin yksi opiskelija mainitsi ilmoittautumisen syinä myös tuen saamisen opiskelutehtävien aloittamiseen, opintojen etenemiseen ja valmistumiseen ajallaan. Ryhmästä toivottiin etenkin vertaistukea, motivaatiota, vinkkejä ja opintojen etenemistä. Valmistumisen viivästymisen kerrottiin harmittavan, koska aiempi opiskelupanostus valuisi tällöin hukkaan. Ryhmän ei toivottu painostavan. Silvenin, Kinnusen & Keskisen mukaan opiskeluryhmän toimintaan, työskentelyn tuloksellisuuteen ja ryhmässä viihtymiseen vaikuttaa se, miksi yksittäiset ryhmän jäsenet kuuluvat ryhmään. Jäsenten ristiriitaiset ryhmään liittyvät odotukset saattavat heikentää ryhmän toimintaa ja tuloksellisuutta sekä huonontaa viihtyvyyttä. (1991, 74.)

Mitä tärkeämpi opiskeluryhmän tavoite ja toiminta on sen jäsenille, sitä paremmin he yleensä ottavat osaa työskentelyyn ja kantavat vastuuta tuloksista (mts. 75). Yksi opiskelija kertoi olleen aluksi skeptinen ryhmää kohtaan. Toisaalta hän oli ajatellut, että ei ryhmään osallistuminen haittaa, jos siitä saisi apua. Toinen opiskelija kertoi, että yksin etsimällä opiskelurytmän löytäminen ei ollut onnistunut ja etsi sitä nyt tästä ryhmästä. Kolmas kertoi ilmoittautuneen ryhmään ohjaushenkilön suosituksesta. Neljäs opiskelijoista oli ollut aiemminkin Valtti-ryhmässä, mutta kertoi, ettei tuolloin ollut siihen vielä valmis. Ylipäänsä kesällä haluttiin saada jotain aikaiseksi ja pysyä opiskelutiellä.

Jokainen opiskelija vaikuttaa omalla käytöksellään ryhmän työskentelyyn ja siinä vallitsevaan ilmapiiriin. Opiskeluryhmän kannalta paras jäsen on aktiivinen ja osallistuva opiskelija, joka kuitenkin mukautuu ja sopeutuu ryhmän toimintaan ja sääntöihin. (Mts 74.) Ryhmään ilmoittautuneet opiskelijat kertoivat, että he ensin mieluummin kuuntelevat. Omien kokemusten jakamiseen he olivat halukkaita tutustumisen jälkeen.

Ryhmään ilmoittautuneiden opiskelijoiden opiskelutaustat olivat monipuoliset. Sen sijaan opiskelun kehittämiskohteissa, ryhmään ilmoittautumisen syissä ja siihen liittyvissä odotuksissa oli paljon samankaltaisuutta. Opiskelijat olivat myös valmiita sitoutuneiksi ja osallistuviksi ryhmän jäseniksi. Näistä näkökulmista edellytykset toimivaan ryhmään olivat olemassa.

Aikataulusuunnitelma

Ryhmän tapaamiskertoja haluttiin vähentää aiempiin Valtti-ryhmiin verrattuna, jotta sitoutuminen kaikkiin ryhmän tapaamisiin säilyisi. Ryhmällä suositellaan olevan vähintään neljä tapaamiskertaa (Penttinen 2013).

Ryhmän markkinoinnissa mainittiin neljä tapaamista. Kolme ensimmäistä niistä oli viikon välein ja viimeinen helatorstaivapaapäivän läheisyyden vuoksi kahden viikon kuluttua. Aikaisemmista Valtti-ryhmistä oli kokemus, että tiiviit tapaamiskerrat auttavat ryhmään sitoutumista. Viidennen, lisätapaamisen mahdollisuutta heinäkuun puoliväliin tai elokuun alkuun tarjottiin vasta viimeisellä tapaamiskerralla.

Varsinaisten tapaamiskertojen lisäksi ryhmään ilmoittautuneiden opiskelijoiden kanssa oli henkilökohtainen aloituskeskustelu. Opiskelutavoitteiden saavuttamista opiskelija itse seuraisi elokuun puolivälissä Valtti-ohjaajilta saatavan postin avulla. Halukkaat opiskelijat haastateltaisiin elokuun lopussa kesäopintojen etenemisestä. (Katso taulukko 1.)

Taulukko 1. Opiskelurytmiä kesään! – ryhmän aikataulu

vko 15–18 Aloitus- keskustelu	vko 19 Pääteema: Ryhmäytyminen ja vahvuudet oppijana	vko 20 Pääteema: Motivaatio	vko 21 Pääteema: Ajankäyttö	vko 23 Pääteema: Tavoitteet ja päättös	vko 30-32 Lisätapaa- minen?	vko 33 Seuranta: Opiskelija	vko 34–35 Päätös- haastattelu
-------------------------------------	--	-----------------------------------	-----------------------------------	---	-----------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

Ryhmätapaamisten toteutussuunnitelma

Opiskelurytmiä kesään! -ryhmään osallistuminen oli opiskelijalle vapaaehtoista. Hän ei saanut siitä itselleen esimerkiksi opintopisteitä. Ruohotien mukaan vapaaehtoisesti opiskelevat odottavat opiskelun tuottavan edistymisen kokemuksia ja auttavan henkilökohtaisten tavoitteiden

saavuttamista. Siitä seuraa isoja vaatimuksia ja odotuksia opetuksen sisältöön ja opetusjärjestelyihin. (1998, 39.) Opiskelijoiden odotuksiin pyrittiin vastaamaan innostavilla työskentelytavoilla. Innostusta voi hakea rytmin muutoksilla ja rytmikokeiluilla (Aalto-Setälä ja Saarinen 2014, 137).

Tapaamisten sisällöllisen suunnittelun tueksi luotiin taulukon 2. mukainen kehikko. Vakiona ryhmätapaamisen lopussa oli henkilökohtaisen opiskelutavoitteen asettaminen seuraavaan tapaamiskertaan sekä tapaamisen sisällöllinen arviointi. Jokainen ryhmä alkoi henkilökohtaisen tavoitteen saavuttamisen seurannalla. Näissä rytmimuutos haettiin siten, että toteutustapa ja menetelmä olivat kullakin kerralla erilainen.

Ohjauksessa suurin osa viestinnästä tapahtuu puheena, kirjoituksena ja visualisointina (Peavy 2001, 83). Nämä kaikki muodot haluttiin huomioida ryhmän aktiviteeteissa. Kehikon avulla varmistuttiin siitä, että rytmin muutoksia on yhden tapaamiskerran sisällä ja eri tapaamisten pääaktiviteeteissa. Pääaktiviteetissa pureuduttiin kukin tapaamiskerran pääteemaan. Pääteeman rinnalla toteutui myös aina muiden tapaamiskertojen teemoja.

Taulukko 2. Opiskelurytmiä kesään! – ryhmän suunnittelukehikko

	7.5. Pääteema: Ryhmäytyminen ja vahvuudet oppijana	14.5. Pääteema: Motivaatio	21.5. Pääteema: Ajankäyttö	4.6. Pääteema: Tavoitteet ja päätös
Tavoite: seuranta		Tapa 1	Tapa 2	Tapa 3
Aktiviteetti: Puhe	Pääaktiviteetti 1	Aktiviteetti 3	Aktiviteetti 5	Aktiviteetti 7
Aktiviteetti: Kirjoitus	Aktiviteetti 1	Pääaktiviteetti 2	Aktiviteetti 6	Pääaktiviteetti 4
Aktiviteetti: Visualisointi	Aktiviteetti 2	Aktiviteetti 4	Pääaktiviteetti 3	Aktiviteetti 8
Tavoite: asettaminen	Tuki 1	Tuki 2	Tuki 3	Tuki 4
Arviointi	Menetelmä 1	Menetelmä 2	Menetelmä 3	Menetelmä 4

Ryhmän aktiviteetteja suunnitellessa taustalla olivat sekä opiskelijan että ohjaajan lähestymistapa niihin. Opiskelija on kiinnostunut ja paneutunut, jos harjoitukset ovat hänelle henkilökohtaisesti

merkityksellisiä. Ohjaaja auttaa harjoitusten avulla ohjattavaa tulemaan valmiiksi ajattelemaan ja toimimaan. (Peavy 2001, 12.)

Esimerkiksi Penttinen on suositellut ryhmäohjausten tarkkaa etukäteissuunnittelua. Ryhmän käynnistyttyä suunnitelmassa pitäydytään tai sitä vähemmän tai enemmän uudelleen suunnataan. (2013.) Ryhmän alkaessa taulukon 2 kehikkoon oli kirjattu tosiasiallinen sisältö.

Kesään liittyviä opiskeluhaasteita

Ensimmäisellä tapaamiskerralla opiskelijat kirjasivat post-it lapuille, mitkä asiat mietityttävät, pelottavat, ahdistavat tai vaativat selvittämistä kesäaikaisessa opiskelussa. Opiskelijat ryhmittelivät vastaukset ja tekivät niille otsikot. Monet mainituista asioista sopivat myös muihin lukuvuoden ajankohtiin. Taulukkoon 3 on koottu esimerkkejä erityisesti kesäopiskeluun liittyvistä asioista.

Taulukko 3. Kesäopiskelun haasteita

Otsikko	Esimerkkejä kesäopiskeluun liittyvistä asioista
Vapaa-aika & loma	Tuntuuko tehtävien teko tuskalta, kun kesällä voisi tehdä niin paljon muutakin? Kuinka paljon ahdistaa, jos pitää lomaa? Jääkö tehtävien tekeminen kokonaan, jos löydän töitä?
Ajankäyttö	Saako itsensä tekemään töitä, kun ”virallista” aikataulua ei ole?
Apua!	Keneltä voi kysyä neuvoa, jos eteen tulee ongelma? Opettajien lomat Tukipalvelujen kesälomat
Talous	Kesätyöt ja taloudellinen tilanne vs (hidas) opiskelu

Esimerkki aktiviteetista

Taulukossa 3 esitettyjen kesäopiskelun haasteiden lisäksi opiskelijat mainitsivat ensimmäisessä tapaamisessa opiskeluhaasteiksi myös muun muassa ”Ehdinkö tehdä muita hyödyllisiä tai pakollisia juttuja?” ja ”Vapaa-ajan houkutukset vs. opiskelu”.

Toisella tapaamiskerralla jatkettiin opiskeluhaasteiden avaamista ja selkiytettiin millaisia rooleja opiskelijoilla on kesällä sekä minkälaisia tavoitteita he näihin asettavat (taulukon 2 Pääaktiviteetti 2). Opiskelijoille jaettiin paperi, jonka keskellä oli kuvio 2. Unelma sanalla pyrittiin ohjaamaan

ajattelua positiivisiin asioihin. Alkupäivämäärä oli tapaamiskerran päivä ja päättymispäivämäärä viimeisiä päiviä ennen uuden lukuvuoden lähiopetuspäiviä.

Tavoitteeni (tai unelmani)
14.5.–17.8.2014

Kuvio 2. Aktiviteetin alku

Ensimmäisessä vaiheessa opiskelijoita pyydettiin kirjoittamaan tavoitteen ympärille roolit, joita hänellä on kesän aikana ja yhdistämään ne keskukseen. Kaikki pystyivät kirjoittamaan opiskelijaroolin. Muista mahdollisista rooleista annettiin esimerkkinä ystävä, rantalentopalloilija, puoliso, äiti/isä, veli/sisko, myyjä, kukan kastelija jne. (Katso kuvio 3.)

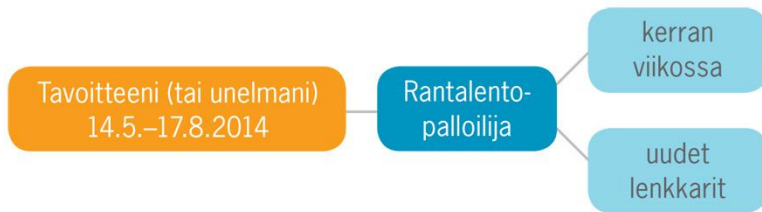
Tavoitteeni (tai unelmani)
14.5.–17.8.2014

Rantalento-
pallolija

Kuvio 3. Aktiviteetin ensimmäinen vaihe

Kirjaamisen jälkeen löytyi helposti opiskelija, joka kertoi ryhmälle kirjaamansa roolit. Muut kertoivat, jos heillä oli jokin rooli, mikä ei ollut tullut mainituksi. Opiskelijat täydensivät keskustelun kuluessa kuvioonsa rooleja, joita eivät olleet huomanneet kirjata, mutta jotka heillä tosi asiallisesti olivat. Rooleja löytyi runsaasti ja niitä pyydettiin arvioimaan sen mukaan, tukevatko ne kesän aikana opiskelijaroolia vai kilpailevatko ne sen kanssa.

Toisessa vaiheessa opiskelijat kirjasivat kuhunkin rooliin kaksi konkreettista tavoitetta, jotka he haluavat saavuttaa 17.8. mennessä. Tavoitteet pyydettiin kirjaamaan muutamalla sanalla. Käytännössä opiskelijat kirjasivat ne usein pidempänä. Malliesimerkin kuljettaminen taululla (katso kuvio 4) teki työskentelystä selkeän opiskelijoille. Opiskelijat keskustelivat parinsa kanssa kirjaamistaan tavoitteista.

Kuvio 4. Aktiviteetin toinen vaihe

Kolmannessa vaiheessa opiskelijat merkitsivät tähdellä kolme tärkeintä tavoitettaan ja kirjoittivat niihin, minkä palkinnon he saavat tavoitteen toteutuessa (katso kuvio 5). Jos kolmen tärkeimmän tavoitteen joukkoon ei tullut valituksi opiskelijarooliin yhdistyvää tavoitetta, opiskelijaa pyydettiin miettimään ja kirjaamaan vielä palkinto yhteen opiskelutavoitteeseensa. Ryhmänä keskusteltiin kirjatusta palkinnoista ja ne osoittautuivat laaduiltaan erilaisiksi. Koska asioiden kirjaaminen oli sujunut vaivatta, ainakin tämän ryhmän kohdalla A3-kokoinen paperi olisi ollut käyttökelpoisempi kuin A4.

Kuvio 5. Aktiviteetin kolmas vaihe

Motivaatioprosessin ydintä ovat tavoitteet ja aikomukset sekä niiden jälkeen seuraava suoritus. Suorituksen seurauksena saadaan palkkio ja tyytyväisyys. (Ruohotie 1998, 50.) Usein kuitenkin suorituksesta tulee kompastuskivi, koska se ei käynnisty. Esimerkiksi Lerkkanen (2014, 70) puhuu haittaavista ajatuksista, jotka vaikeuttavat tavoitteen saavuttamista. Aktiviteetissa haluttiin ulottaa katse palkintoon saakka ja sen sisällön pohdintaan. Opiskelutavoitteeseen kirjatun palkinnon käsittelyä jatkettiin toisessa aktiviteetissa muun muassa visualisoinnin avulla ja osittamalla päätavoite välitavoitteina eri portaille.

Esimerkki tavoitteen asettamisen tuesta

Aikaisemmissa Valtti-ryhmissä opiskelijat olivat asettaneet henkilökohtaiset viikkotavoitteet ilman erityistä ohjausta. Kokemuksen mukaan opiskelijat asettavat usein kovin isoja tavoitteita itselleen. Tässä ryhmässä kokeiltiin, että tavoitteen asettamiseen annetaan joka kerta erilainen näkökulma.

Jos tavoite on riittävän matalalla, se saavutetaan. Tavoitteen saavuttaminen synnyttää mielihyvää, mikä puolestaan aikaan saa sisäisen motivaation. Se ilmenee intona tehdä työtä. Sisäiset palkkiot kannustavat yrittämään lisää, ja näin työ alkaa ruokkia itse itseään. (Hakala 2013.)

Edellistä sovellettiin toisella tapaamiskerralla (taulukossa 2 Tuki 2) niin sanotun lumipalloilmiön käynnistämiseksi. Opiskelijaa pyydettiin miettimään tavoite. Mietinnän jälkeen opiskelijaa pyydettiin madaltamaan sitä. Vasta tämän jälkeen opiskelija kertoi tavoitteensa ääneen ryhmälle. Tavoitteen madaltaminen ei ole välttämättä helppoa. Vain yksi opiskelija kertoi näin selkeästi menetelleen.

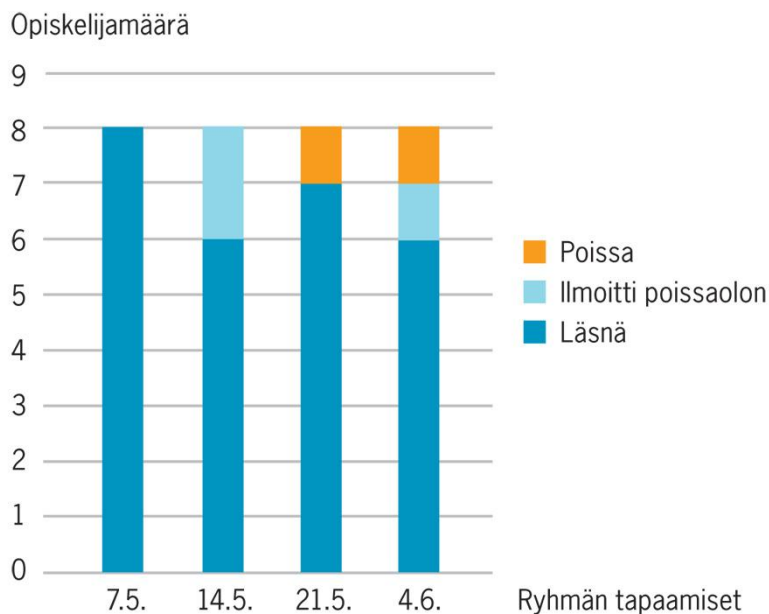
Osallistuminen ryhmään

Aiemmin Valtti-ryhmät oli toteutettu Oamkin suurimmalla kampuksella. Tässä ryhmässä pilotoitiin ryhmää toisella kampuksella. Tapaamispaikan siirrolla ei ollut vaikutusta opiskelijoiden osallistumiseen. Koska opiskelijat ovat eri yksiköistä, kampus on aina joillekin vieras ja tapaamispaikan löytäminen aiheuttaa yksittäiselle opiskelijalle aluksi etsimistä opastuksista huolimatta. Yksi opiskelija ehdotti päätöspalautteessaan, että yhdenkin ryhmän sisällä tapaamispaikat voisivat vaihdella: ”Tapaamiset eri paikoissa – vaihtelu virkistää.”

Pari päivää ennen jokaista ryhmätapaamista opiskelijoita muistutettiin ryhmästä sähköpostilla. Ilman erityistä pyyntöä se aktivoi opiskelijan ilmoittamaan mahdollisesta esteestä osallistua ryhmään. Ajallaan ryhmätapaamiseen tuleminen otettiin kertaalleen esiin, jotta ryhmässä työskentely etenisi sujuvasti ilman uudelleen aloituksia.

Yksi ryhmään ilmoittautuneista opiskelijoista oli kaksi ensimmäistä kertaa poissa ilman ilmoitusta, mutta olisi ollut halukas tulemaan kolmanteen tapaamiseen. Hänelle suositeltiin yksilöohjausta,

koska ryhmän toiminta oli ennättänyt jo vakiintua ja ryhmä oli kestoaltaan lyhyt. Opiskelurytmiä kesään! -ryhmään osallistui täten kahdeksan opiskelijaa (katso kuvio 6.).

Kuvio 6. Opiskelijoiden osallistuminen Opiskelurytmiä kesään! -ryhmään

Opiskelijat eivät toivoneet lisätapaamista heinä-elokuulle. Viisi opiskelijaa oli kiinnostunut osallistumaan elokuun päätöshaastatteluun. (Katso taulukko 1.) Haastattelu toteutui kolmen opiskelijan kanssa. Haastattelussa opiskelija kertoi, että ryhmätapaamisia olisi voinut olla neljän sijaan kuusi. Parhaimmat ajankohdat niille olisivat opiskelijan mukaan touko- ja kesäkuu.

Seuranta voimavara-auringin avulla

Viimeisessä ryhmätapaamisessa kukin opiskelija teki voimavara-auringon. Auringon keskustaan kirjattiin tärkein opiskelutavoite 17.8.2014 mennessä (katso kuvio 7). Säteisiin kirjattiin vaihteittain voimavaroja, jotka auttavat kyseisen tavoitteen saavuttamisessa. Furmanin ja Aholan esimerkin mukaan ensimmäiseksi säteisiin kirjattiin kykyjä, taitoja, avuja tai positiivisia ominaisuuksia, joista on hyötyä tavoitteen saavuttamisessa. Toiseksi säteisiin lisättiin perheenjäsenten, ystävien, työkavereiden ja muiden tärkeiden henkilöiden nimiä, jotka ovat opiskelijalle voimavarana tavoitteen saavuttamisessa. Kolmanneksi kannustettiin vielä miettimään, löytyykö lisää voimavaroja esim. harrastuksista, taiteesta, luonnosta tai elämän katsomuksesta. (1999, 38, 40–

41.) Aktiviteetin aikana opiskelijoita pyydettiin lisäämään tarvittaessa uusia säteitä aurinkoonsa. Auringoista keskusteltiin pareittain ja koko ryhmänä.

Kuvio 7. Voimavara-auringon alku

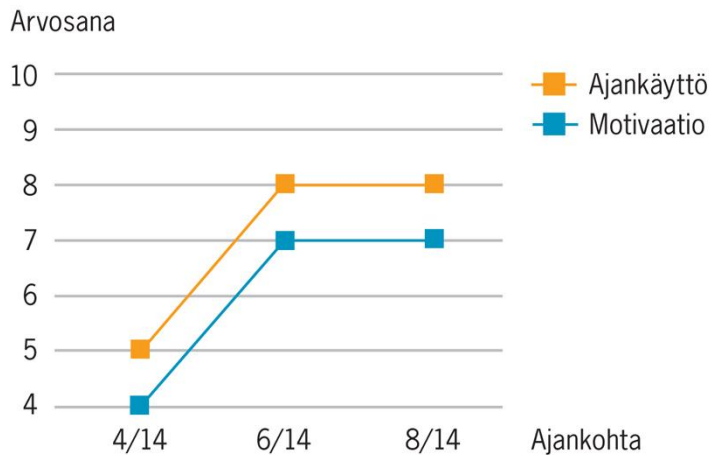
Ohjaajat kokosivat voimavara-auringot ja postittivat ne opiskelijoille elokuussa (katso taulukko 1 vko 33). Jo harvinaiseksi tulleen paperipostin saamisen toivottiin tuovan opiskelijalle rytminmuutoksen ja Opiskelurytmiä kesään! – ryhmän toiminnalle pidemmän vaikuttavuuden. Voimavara-auringon saaminen tuki opiskelijan itsenäistä tavoitteen saavuttamisen arviointia kesän päättyessä. Lisäksi opiskelijoita ohjattiin arvioimaan elokuussa, mitä auringon säteitä hän voi käyttää hyödyksi myös tulevan lukuvuoden opiskelutavoitteiden saavuttamisessa.

Motivaatio ja ajankäyttö

Opiskelijat arvioivat opiskelumotivaatiotaan ja tyytyväisyyttään omaan ajankäyttöönsä aloituskeskustelussa (N=9), ryhmän päättyessä (N=6) ja päätöshaastattelussa (N=3) asteikolla 4-10. Aloituskeskustelussa opiskelijoiden opiskelumotivaation keskiarvo oli 6,6. Vastuksissa asteikko 4-10 oli käytössä koko laajuudessa. Ryhmän päättyessä opiskelumotivaation keskiarvo oli 7,5. Tällöin vastaukset sijoittuivat asteikon arvojen 7 ja 8 väliin.

Aloituskeskustelussa oman ajankäytön tyytyväisyyden keskiarvo oli 5,6. Sen vastaukset vaihtelivat välillä 4,5 – 8. Ryhmän päättyessä keskiarvo oli 7,3. Tällöin vastaukset sijoittuivat asteikon arvojen 6 ja 9 väliin.

Kuviossa 8 on esimerkki yhden opiskelijan motivaation ja ajankäytön kehittymisestä. Esimerkki kuvaa tilannetta, jossa sekä motivaatio että ajankäyttö olivat kehittyneet vielä myönteisemmin kuin ryhmän keskiarvo.

Kuvio 8. Opiskelijan tyytyväisyys omaan ajankäyttöön ja arvio opiskelumotivaatiostaan aloituskeskustelussa, ryhmän päättyessä sekä päätöshaastattelussa

Kesän päättyessä

Päätöshaastattelun (katso taulukko 1 vko 34–35) mukaan opiskelijoita oli parhaiten auttanut kesäaikaisen opiskelutavoitteen saavuttamisessa yhteen asiaan keskittyminen, asioiden tekeminen pienissä palasissa, opiskelu ei-kotiympäristössä, henkilökohtainen mielenkiinto opiskeltavan asian sisältöön ja läheisen kannustus. Myös kesäopintotuen edellyttämät opintopisteet olivat potkineet opintoja eteenpäin.

Sekä ryhmän päättyessä että päätöshaastattelussa opiskelijat kertoivat Opiskelurytmiä kesään! – ryhmässä olleen parasta samassa tilanteessa olevien opiskelijoiden tarinoiden kuulemisen. Se toi realiteettia oman opiskelutilanteen arviointiin. Opiskelijat huomasivat ryhmässä, mitkä asiat omassa opiskelutilanteessa olivat hyvin. Hyvää ryhmähenkeä kiitettiin sekä viimeisessä ryhmätapaamisessa että päätöshaastattelussa. Ryhmä sai pohtimaan ja työstämään ryhmässä käsiteltyjä asioita.

Päätöshaastattelussa opiskelija ehdotti verkko-oppimisympäristöä ryhmätapaamisten rinnalle. Siellä voisi jakaa opiskelutuntemuksia ja kilpailla keskenään opiskelurästien/-tehtävien valmiiksi saamisesta. Opiskelija pohti, miten opiskelutehtävän valmistumista voitaisiin palkita

konkreettisesti ryhmässä. Hymyillen hän ehdotti tarraa ja mietti, mikä voisi olla sen aikuismaisempi muoto. Päätöshaastattelussa tuotiin esiin myös kiinnostus sellaisesta ryhmästä, jonka tapaamisissa konkreettisesti tehdään omaa opiskelutehtävää eteenpäin.

Lähteet

- Aalto-Setälä, P. & Saarinen, M. 2014. Innostus. Myötämanipuloinnin aakkoset. Helsinki: Talentum.
- Furman, B. & Ahola, T. 1999. Ratkaisukeskeinen itsensä kehittäminen. Helsinki: Lyhytterapia-instituutti Oy.
- Hakala, J. T. 2013. Määrä korvaa laadun – joskus. Elinikäisen ohjauksen verkkolehti. Viitattu 12.4.2014. <https://verkkolehdet.jamk.fi/elo/2013/04/19/maara-korvaa-laadun-joskus/>.
- Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. Kehittämissuunnitelma 2012. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:1.
- Lerkkanen, J. 2014. Päätöksenteko uravalinnassa ja ohjauksen tarpeiden arviointi. Teoksessa Tulevaisuuden urapolut. Korkeakoulutettujen ohjaus muuttuvassa työelämässä. Toim. S. Haataja, M. Lehti, L. Metsävuori, T. Poutanen, J.-M. Ritvanen ja S. Viitaniemi. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 88, 67–72.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014. OKM ohjauskäytänteet sopimuskauden 2013–2016 aikana ja vuoden 2013 toimintaa koskeva raportointi. Ohje 10.2.2014. OKM/8/210/2014.
- Peavy, R. V. 2001. Elämäni työkirja. Konstruktivististen ohjausperiaatteiden soveltaminen: tehtäviä ja harjoituksia. Suomentanut Auvinen, P. Psykologien kustannus Oy. Helsinki: Työministeriö.
- Penttinen, L. 2013. Ryhmäohjaus ohjauksen voimavarana. Luento 24.10.2013 Jyväskylän ammattikorkeakoulussa.
- Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Edita.
- Silven, M., Kinnunen, R. & Keskinen, S. 1991. Kohti itseohjautuvaa opiskelutaitoa. Avoimen korkeakouluopetuksen julkaisuja. Turku: Turun yliopisto, täydennyskoulutuskeskus.